

[Knihovnická dílna 2018](#) [1]

Autor:

- [PILLEROVÁ, Vladana](#) [2]

Číslo:

- [2018, ročník 27, číslo 2](#) [3]

Rubrika:

- [Z odborných orgánů](#) [4]

Klíčová slova:

- [veřejné knihovny](#) [5]

Odborná sekce:

- [Sekce veřejných knihoven](#) [6]

Ve dnech 26. až 27. dubna 2018 proběhla v malém sále [Městské knihovny v Praze](#) [7] [Knihovnická dílna](#) [8]. Tato akce, kterou již tradičně připravuje [Sekce veřejných knihoven SKIP](#) [9], je příležitostí k setkání knihovníků z menších i větších knihoven, k výměně zkušeností i k získání informací o novinkách v oboru knihovnictví.

Knihovníky nejprve přivítali ředitel Městské knihovny v Praze RNDr. Tomáš Řehák a předsedkyně Sekce veřejných knihoven Mgr. Gabriela Jarkulišová, ředitelka Městské knihovny v Kutné Hoře, která také moderovala programový blok prvního dne Knihovnické dílny.

Kromě tradičního představení vítězných knihoven v soutěžích Knihovna roku a Městská knihovna roku se letošní dílna zaměřila na budoucnost knihoven nejen v Čechách, ale i na světě v kontextu iniciativy [IFLA Global Vision](#) [10]. Zmíněna byla také tematika výstavby nových knihoven, zazněly informace o nových projektech nebo například o pokračujících přípravách Metodického centra pro výstavbu knihoven.

Dílnu zahájila prezentace **Global IFLA Vision - nová celosvětová strategie knihoven**, kterou si připravili PhDr. Vít Richter společně s RNDr. Lenkou Pruckovou. V roce 2017 iniciovala IFLA průzkum, ve kterém se měli samotní knihovníci a zástupci knihoven vyjádřit k budoucnosti knihoven. Kromě samotného průzkumu se v zemích členů IFLA konaly regionální workshopy. Cílem těchto setkání bylo zahájit intenzivní diskuzi o budoucnosti knihoven, hledat nové inspirace, motivovat ke změnám a nalézt nové způsoby spolupráce. SKIP ve spolupráci se Sdružením knihoven ČR (SDRUK) přišel s projektem [Knihovna - věc veřejná](#) [11], což je vlastně série diskuzních panelů odehrávající se v jednotlivých krajích ČR. Na těchto diskuzních panelech spolu debatují zástupci knihoven se zástupci veřejné správy, se zástupci veřejnosti, nejrůznějších sdružení a spolků o budoucnosti a vizi českých knihoven. Cílem je získat důležité hráče (kraj, obec, sdružení, školy apod.) pro podporu transformace a rozvoje knihoven v digitální společnosti.

[12]

PhDr. Vít Richter

Další prezentace tematicky souvisí s předešlou – Ing. Libuše Nivnická, ředitelka Knihovny Jiřího Mahena v Brně, ji nazvala **Trendy knihovnictví ve světě optikou IFLA**. Přiblížila v ní fungování organizace IFLA, její organizační strukturu, pravidelné aktivity i nové trendy a přístupy.

[13]

Ing. Libuše Nivnická

Předseda SKIP Mgr. Roman Giebisch, Ph.D., se ve své prezentaci **Knihovna je nejlepší investice** podělil o své zkušenosti ze studijního pobytu v Polsku. Představil celou řadu polských knihoven, které získaly novou budovu nebo jejichž stávající budova prošla rekonstrukcí, a to díky dotačním programům, které v Polsku fungují již řadu let. V současnosti se jedná o program NPRCz schválený radou ministrů a financovaný ze státního rozpočtu. Má tři priority a jednou z nich je infrastruktura knihoven, ve které mohou knihovny získat finanční podporu na obnovu, rekonstrukci, rozšíření, výstavbu a vybavení budov. Na léta 2016 až 2020 byla pro tyto účely vyčleněna částka dosahující v přepočtu téměř jedné miliardy Kč. V Polsku díky programu podpory najdeme mnoho krásných, nových či nově zrekonstruovaných budov knihoven. V České republice takový program citelně chybí.

[14]

Mgr. Roman Giebisch, Ph.D.

Zlepšit současnou situaci s nedostatečně rychlou transformací veřejných knihoven na moderní komunitní centra by mělo nově vzniklé **Metodické centrum pro výstavbu a rekonstrukci knihoven**, o kterém informovala Martina Huječková z Moravské zemské knihovny. Metodické centrum bude poskytovat poradenství knihovnám v oblasti výstavby či rekonstrukce knihovny, případně interiérového designu. Na svých webových stránkách pak bude shromažďovat podpůrné informace, adresáře, kontakty, pořádat semináře či vytvářet metodické materiály, které budou sloužit zřizovatelům knihoven ke zkvalitňování stavu knihoven.

Mgr. Monika Kratochvílová z Moravské zemské knihovny informovala o **úspěšných modernizacích a rekonstrukcích knihoven v Jihomoravském kraji**. Jihomoravský kraj byl prvním krajem, který od roku 2016 umožnil obcím čerpat dotace na podporu rozvoje a modernizaci knihoven v dotačním titulu Obecní knihovny. V roce 2018 je možné žádat o finanční podporu na mobiliář, regály i na drobné stavební úpravy, počítačové vybavení, software, čtečky atd. Spoluúcast obce činí 50 %. V letech 2016 a 2017 podpořil Jihomoravský kraj v tomto programu 244 žadatelů a celkový objem finančních prostředků činil 8 840 000 Kč. V roce 2018 bylo schváleno 84 žádostí s požadavkem 3 360 000 Kč. Součástí prezentace byly fotografie knihoven, které prošly proměnou právě díky tomuto dotačnímu titulu.

Adéla Dilhofová z téže knihovny ve své prezentaci nazvané **Profesní vzdělávání, současné zkušenosti z výuky i zkoušek profesních kvalifikací** shrnula novinky v celoživotním vzdělávání knihovníků. Podle schválené [Koncepte celoživotního vzdělávání knihovníků](#) [15] by měl každý, kdo pracuje na pozici knihovník, absolvovat nějaký typ odborného knihovnického vzdělání. Pokud ho nemá, měl by projít rekvalifikací. V roce 2017 byly ukončeny rekvalifikační knihovnické kurzy, které fungovaly způsobem jednorázového získání celkové kvalifikace, a došlo k přechodu na nový systém

získávání dílčích profesních kvalifikací. Uplatňují se Národní soustava kvalifikací a Národní soustava povolání. Kurzy a zkoušky jsou realizovány pro jednotlivé typové pozice (knihovník akvizitér, katalogizátor, referenční knihovník atd.) zatím jen středoškolské úrovni. Není také nutné absolvovat kurz, ke zkoušce je možné přistoupit i bez jeho absolvování. Zkoušky jsou realizovány prostřednictvím tzv. autorizovaných osob Ministerstva kultury ČR (těmi nyní jsou Moravská zemská knihovna, Národní knihovna ČR, Knihovna Jiřího Mahena v Brně a Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě).

První blok uzavřela prezentace PhDr. Víta Richtera, ředitel Knihovnického institutu Národní knihovny ČR s názvem **České děti a mládež jako čtenáři 2017**. V roce 2017 proběhl další průzkum čtenářství českých dětí a mládeže, do kterého bylo zapojeno přes dva tisíce respondentů. Pozitivní zprávou je, že ve srovnání s předchozím průzkumem z roku 2013 se u dětí (ve věkové skupině od devíti do čtrnácti let) vztah ke čtení nezhoršil. Dále bylo sledováno, jak děti a mládež tráví volný čas, jaký je jejich vztah ke čtení, na základě čeho si vybírají knihy. Zajímavé souvislosti byly objeveny ve vztahu počtu přečtených knih za rok a prospěchu ve škole a vlivu četby rodičů dětem v raném věku. Pozornost byla věnována také novým médiím – e-knihám a audioknihám – a vztahu dětí ke knihovnám.

Druhý den Knihovnické dílny byl zaměřen především na představování vítězných knihoven v soutěžích Knihovna roku a Městská knihovna roku v letech 2016 a 2017. Svou bohatou činností, která přivedla knihovnu k úspěchu v soutěži Městská knihovna roku v roce 2016, představila **Městská knihovna v Sedlčanech** a vítězka stejné soutěže o rok později **Městská knihovna Slavičín**. Dále se představily obecní knihovny v **Rapotíně** a **Křtinách**, vítězné knihovny v soutěži Knihovna roku.

Kromě těchto prezentací promluvil o situaci v **Národní knihovně ČR** její generální ředitel **PhDr. Martin Kocanda**. Seznámil knihovníky s postupem revitalizace Klementina a s možnými variantami řešení prostorových problémů knihovny.

[16]

PhDr. Martin Kocanda

Jako poslední zazněla prezentace Mgr. Zlaty Houškové **Projekt S knížkou do života (Bookstart)**. SKIP se rozhodl připojit k mezinárodnímu projektu na podporu čtenářské gramotnosti Bookstart, který úspěšně už řadu let probíhá v cca 20 zemích a 30 jazykových oblastech světa. Projekt je cílen na předškolní děti a jejich rodiče, s cílem podpořit verbální schopnosti těchto dětí a zlepšit vztah ke knize a čtení. V roce 2017 proběhl pilotní projekt, v březnu 2018 byl projekt regulérně zahájen. Knihovny zapojené do projektu dostanou od SKIP tašku s dárky pro rodiče. Samotná knihovna by kromě těchto dáreků měla také přispět – např. členskou legitimací, přípravou speciálních služeb a aktivit pro tuto cílovou skupinu atd. V současnosti je zapojeno 120 knihoven, pro rok 2019 bude třeba vyjednat další finanční podporu, např. od obcí atd.

Autorkou fotografií je Vladana Pillerová z Národní knihovny ČR.

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2/knihovnicka-dilna-2018>

Odkazy

[1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2/knihovnicka-dilna-2018>

[2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/pillerova-vladana>

[3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-2>

[4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/z-odbornych-organu>

- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/verejne-knihovny>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/odborne-sekce/sekce-verejnych-knihoven>
- [7] <https://www.mlp.cz/>
- [8] <https://knihovnicka-dilna-2018.webnode.cz/moje-sluzby/>
- [9] <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce-verejnych-knihoven>
- [10] <https://www.ifla.org/globalvision>
- [11] <https://www.knihovna-vec-verejna.cz/>
- [12] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/363/pillerova1.jpg>
- [13] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/363/pillerova2.jpg>
- [14] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/363/pillerova3.jpg>
- [15] http://files.u-k-r.webnode.cz/200000237-9ef279fed4/KoncepceCZV_2016_DEF.docx
- [16] <https://bulletinskip.skipcr.cz/sites/default/files/images/363/pillerova4.jpg>